

6. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ (ΥΚΕ)**ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Κύρια αποστολή των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας είναι η παροχή προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών, σύμφωνα με τις ανάγκες της εκάστοτε κοινωνικής περιόδου, ώστε να επιτυγχάνεται η διασφάλιση συνθηκών κοινωνικής συνοχής και κοινωνικής αλληλεγγύης, η παροχή κοινωνικής προστασίας, η κοινωνική ενσωμάτωση, η ισότητα των ευκαιριών για όλους τους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας, η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και η προώθηση των συμφερόντων ατόμων, οικογενειών και κοινοτήτων.

Οι βασικές λειτουργίες των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας αφορούν:

- Ενδυνάμωση της οικογένειας ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στον πολυσύνθετο ρόλο της
- Στήριξη ατόμων και οικογενειών με σοβαρά κοινωνικά προβλήματα
- Διασφάλιση της προστασίας και φροντίδας παιδιών, καθώς και άλλων ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού
- Κάλυψη Υλικών Συνθηκών Υποδοχής Αιτητών Διεθνούς Προστασίας
- Υπηρεσίες που παρέχονται από Κρατικά Ιδρύματα
- Κινητοποίηση και ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών υψηλής ποιότητας σε τοπικό επίπεδο και Παροχή Κρατικής Ενίσχυσης προς τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΑΤΑ) και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) που παρέχουν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ)
- Εγγραφή και Επιθεώρηση προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας που λειτουργούν από τον ιδιωτικό τομέα (κερδοσκοπικό και μη-κερδοσκοπικό)
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ως και των μέσων και εργαλείων για επίτευξη των στόχων και επιδιώξεων τους
- Παροχή προγραμμάτων κοινωνικής παρέμβασης για άτομα που λαμβάνουν Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) και υπηρεσιών προς τους λήπτες Δημοσίου Βοηθήματος μέχρι την πλήρη μετάβαση τους στο Ε.Ε.Ε..

Κατά το 2021, στο πλαίσιο της ανάγκης εκσυγχρονισμού των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας συνεχίστηκε η υλοποίηση του Έργου της Αναδιάρθρωσής τους με απώτερο στόχο τη βελτίωση του επιπέδου των προσφερόμενων υπηρεσιών και με βασικές επιδιώξεις:

- Την παροχή προσβάσιμων, προσιτών, φιλικών και εξατομικευμένων κοινωνικών υπηρεσιών.
- Την ολιστική στήριξη του ατόμου και της οικογένειας, με ανθρωποκεντρικό, πολυθεματικό και αποτελεσματικό τρόπο.

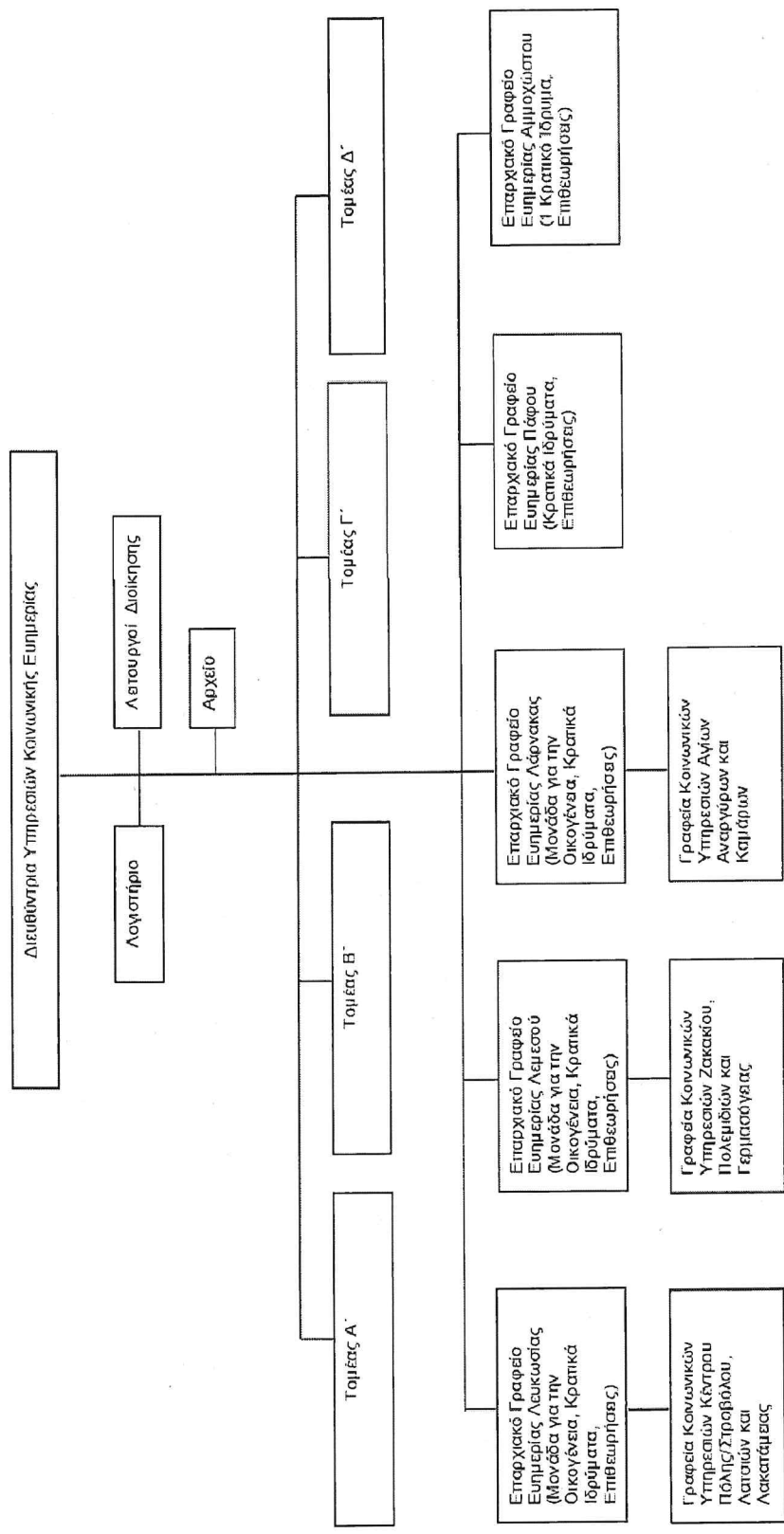
- Την ενδυνάμωση και διασφάλιση της αξιοπρέπειας και των δικαιωμάτων ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, τη βελτίωση του επιπέδου ζωής τους και της ανάπτυξης τους στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

Για την επίτευξη των επιδιώξεων αυτών, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας προχώρησαν στην υλοποίηση διαφόρων στόχων, όπως περιγράφονται πιο κάτω:

- Εκσυγχρονισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω του Έργου «Αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.
- Μίσθωση υπηρεσιών Ομάδας Διαχείρισης, η οποία καθόρισε και εφαρμόζει ένα αποτελεσματικό μηχανισμό παρακολούθησης, και αναφοράς της προόδου των δράσεων του προγράμματος με απώτερο σκοπό τον σωστό χρονικό προγραμματισμό και συντονισμό καθώς επίσης και την συνεχή ανασκόπηση για επιβεβαίωση της τήρησης των χρονοδιαγραμμάτων αλλά και των στόχων τους.
- Υλοποίηση διαγωνισμών δημόσιων συμβάσεων που αναμένεται να αποδώσουν αποτελέσματα και να ενισχύσουν την πολυθεματικότητα στη διαχείριση των περιπτώσεων των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ήτοι μέσω της μίσθωσης επαγγελματιών ψυχολόγων, ψυχιάτρου και αξιολογητών κοινωνικών αναγκών. Η εν λόγω δράση θα συμβάλει επιπρόσθετα και με προτεραιότητα στην κάλυψη μιας μεγάλης ανάγκης που αφορά τα παιδιά υπό φροντίδα της Διευθύντριας και διαμένουν στις Κρατικές Παιδικές και Εφηβικές Στέγες.
- Μίσθωση υπηρεσιών συνοδών-μεντόρων για παιδιά και συνοδών για άτομα με αναπηρίες, με στόχο την ενίσχυση στην ανταπόκριση των αναγκών των παιδιών και ατόμων με αναπηρίες που διαμένουν στα Ιδρύματα και Στέγες που χειρίζονται οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε κατά τη Συνεδρία του ημερομηνίας 27 Ιανουαρίου 2021 τον περί της Ίδρυσης Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας και Συναφών Θεμάτων Νόμο, στο πλαίσιο του οποίου οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας μεταφέρθηκαν στην αρμοδιότητα του Υφυπουργείου από τον Ιούλιο 2021.

Σχήμα 6-1: Οργανόγραμμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

ΕΡΓΟ ΚΑΤΑ ΤΟ 2021

1. Διασφάλιση της κοινωνικής προστασίας για τα παιδιά καθώς και παροχή υπηρεσιών στο πλαίσιο πολιτικών της οικογένειας**1.1. Συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες προς την οικογένεια**

Στο πλαίσιο της επιδίωξης στήριξης και ενδυνάμωσης της οικογένειας και προστασίας του παιδιού από φυσικούς και ηθικούς κινδύνους, συνεχίζεται η παροχή συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα. Το τέλος του 2021, ήταν σε ενέργεια 1388 περιπτώσεις προληπτικής εργασίας για στήριξη οικογενειών με ανήλικα παιδιά και 149 περιπτώσεις προληπτικής εργασίας με ενήλικα άτομα.

Πίνακας 6.1: Περιπτώσεις Οικογενειακής Συμβουλευτικής – 2021

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2021
Προληπτική Εργασία				
α) Παιδιά	1194	414	220	1388
β) Ενήλικες	195	327	373	149
Πρόληψη/ Αντιμετώπιση Βίας στην Οικογένεια				
α) Παιδιά	490	755	672	573
β) Ενήλικες	1238	1202	1330	1110
ΣΥΝΟΛΟ	3117	2698	2595	3220

1.2. Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Παραβατικότητας

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν στη διάρκεια του 2021 να επιτηρούν ανήλικα και ενήλικα άτομα, για τα οποία έχουν εκδοθεί διατάγματα κηδεμονίας από το Δικαστήριο. Πολλά διατάγματα έχουν ως όρο την παροχή, Κοινωνικής Εργασίας χωρίς Αμοιβή από τους παραβάτες. Ο θεσμός αυτός εφαρμόζεται σε συνεργασία με το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και Δήμους/Κοινοτικά Συμβούλια, με βάση τον περί Κηδεμονίας και Άλλων Τρόπων Μεταχείρισης Αδικοπραγούντων Νόμο 1996 (Ν.46(Ι)/96). Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της διεύρυνσης των χώρων παροχής κοινωνικής εργασίας χωρίς αμοιβή, συνεχίστηκε η συνεργασία με αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης που επέδειξαν ενδιαφέρον για αξιοποίηση των Κηδεμονευομένων που καλούνται να παρέχουν

Κοινοτική Εργασία χωρίς Αμοιβή.

Κατά το 2021, συνεχίστηκε από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας η ετοιμασία εκθέσεων για ποινικές υποθέσεις, προς τα Δικαστήρια, μετά από αίτημά τους, τόσο για ανήλικους όσο και για ενήλικες (Πίνακας 6.2 του Παραρτήματος).

Σχετικά στοιχεία παρατίθενται στους πιο κάτω Πίνακες:

Πίνακας 6.2: Υποθέσεις προς την Επιτροπή Μεταχείρισης Ανήλικων Παραβατών (ΕΜΑΠ)

Ηλικία	Παραπομπές από Αστυνομία			Ερευνήθηκαν	Εκκρεμών 31/12/2021
	Από το προηγούμενο έτος	Νέες	Σύνολο		
Παιδιά μέχρι 14 χρόνων	1	31	32	18	14
Παιδιά 14-16 χρόνων	186	1341	1527	1258	269
ΣΥΝΟΛΟ	187	1372	1559	1276	283

Πίνακας 6.3: Περιπτώσεις Κηδεμονευτικής Επίβλεψης Ανήλικων/Ενήλικων βάσει του (Ν.46(Ι)/96) και Διατάγματα Επίβλεψης (95/72) 2021

	Από το προηγούμενο έτος	Νέα Διατάγματα	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2021
Ανήλικοι	123	70	80	113
Ενήλικες	194	103	94	203
Διατάγματα Επίβλεψης 95/72	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	317	173	174	316

Πίνακας 6.4: Παραβατικότητα Ανήλικων & Ενήλικων που Παραπέμφθηκαν από το Δικαστήριο για Ετοιμασία Έκθεσης - 2021

	Από προηγούμενο έτος	Νέες περιπτώσεις	Σύνολο Νέων και Περιπτώσεων που εκκρεμούν	Ετοιμάστηκαν	Εκκρεμών
Ανήλικοι	44	62	106	76	30
Ενήλικες	465	2569	3034	2595	439
ΣΥΝΟΛΟ	509	2631	3140	2671	469

Τον Απρίλη του 2021, τέθηκε σε ισχύ ο περί Παιδιών σε Σύγκρουση με τον Νόμο Νόμος (Ν.559Ι)/2021), ο οποίος προβλέπει την εγκαθίδρυση συστήματος ποινικής δικαιοσύνης φιλικής προς τα παιδιά, που έρχονται σε σύγκρουση με τον νόμο. Ο εν λόγω Νόμος ικανοποιεί τις διεθνείς υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως αυτές απορρέουν από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, πληθώρα διεθνών κειμένων του Ο.Η.Ε., του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα της Οδηγίας 2016/800/ΕΕ σχετικά με τις δικονομικές εγγυήσεις για τα παιδιά που είναι ύποπτα ή κατηγορούμενα στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών και για την οποία υπήρχε υποχρέωση ενσωμάτωσής της στο εσωτερικό δίκαιο.

Ο Νόμος έχει ως επίκεντρο το παιδί και τα δικαιώματά του και ρυθμίζει τον τρόπο που τυγχάνει χειρισμού ένα παιδί χωρίς ποινική ευθύνη, δηλαδή, παιδί κάτω των 14 ετών, αλλά και τον τρόπο αντιμετώπισης παιδιών άνω των 14 που έρχονται σε σύγκρουση με τον Νόμο. Σημαντικό είναι ότι «παιδί» σημαίνει, εκτός οπουδήποτε αλλού στο Νόμο προβλέπεται διαφορετικά, πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών και περιλαμβάνει πρόσωπο έως 21 ετών, όταν πρόκειται να εφαρμοστούν τα μέτρα που προβλέπονται στον Νόμο αναφορικά με αδίκημα που διαπράχθηκε από το εν λόγω πρόσωπο πριν από τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συντονίζουν τους επαγγελματίες που εργάζονται με το παιδί στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου και θεσπίζουν κοινό πλαίσιο αξιολόγησης του παιδιού από τους εν λόγω επαγγελματίες, έτσι ώστε να παρέχεται η αναγκαία στήριξη στις αρχές που λαμβάνουν αποφάσεις σε εξατομικευμένο επίπεδο σε σχέση με το παιδί.

1.3. Υιοθεσίες

Ο βασικότερος στόχος του προγράμματος υιοθεσιών είναι η διασφάλιση των δικαιωμάτων και του καλύτερου συμφέροντος του προς υιοθεσία παιδιού.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, με βάση τον περί Υιοθεσίας Νόμο (Ν.19(Ι)/95), είναι αρμόδιες να μελετούν την καταλληλότητα των ατόμων που ενδιαφέρονται να υιοθετήσουν και να διασφαλίζουν τα συμφέροντα των παιδιών. Περαιτέρω, με βάση τον περί της Σύμβασης για την Προστασία των Παιδιών και για τη Συνεργασία αναφορικά με Διακρατική Υιοθεσία (Κυρωτικός) Νόμο του 1994, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνεργάζονται με Κεντρικές Αρχές χωρών στο εξωτερικό για την υποβολή αιτήσεων για υιοθεσία παιδιού από εγκεκριμένα άτομα σε χώρες που επιθυμούν. Στοιχεία που αφορούν τις αιτήσεις για υιοθεσίες παρατίθενται στους πιο κάτω πίνακες:

Πίνακας 6.5: Αιτητές/Μελέτες Καταλληλότητας – Προτεινόμενοι Επιμελητές – Εθνικές Υιοθεσίες 2021

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Συμπλήρωση υιοθεσίας/μελέτης	Έληξαν Διαφορετικά	Υπόλοιπο την 31/12/2021
Αιτητές / Μελέτες Καταλληλότητας Ν.19(1)95	140	87	39	23	165
Προτεινόμενοι Επιμελητές	12	7	9	1	9
Εθνικές Υιοθεσίες	66	56	48	9	65

Πίνακας 6.6: Διακρατικές Υιοθεσίες Ν.26 (III)/94 - 2021

Από το προηγούμενο έτος	Νέες Αιτήσεις	Περιπτώσεις σε ενέργεια για τις οποίες στάληκαν τα έγγραφα στο εξωτερικό	Περιπτώσεις σε ενέργεια οι οποίες έφεραν παιδί στην Κύπρο	Περιπτώσεις για τις οποίες ολοκληρώθηκε η επίβλεψη	Σε ενέργεια την 31/12/2021
20	12	16	1	9	17

1.4. Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας θέτουν ως προτεραιότητα την έγκαιρη διαχείριση κάθε αναφοράς που λαμβάνουν για πιθανή ενδοοικογενειακή βία εναντίον ανήλικων παιδιών ή ενήλικων ατόμων. Κατά τη διαδικασία διαχείρισης τέτοιων υποθέσεων, στο επίκεντρο όλων των ενεργειών και αποφάσεων τίθεται η διασφάλιση του συμφέροντος του παιδιού.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνεργάζονται με όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες όπως είναι η Αστυνομία, οι Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας κ.ά., ώστε να διασφαλιστεί ότι παρέχεται στήριξη και προστασία σε παιδί / ενήλικο άτομο που ενδέχεται να είναι θύμα ενδοοικογενειακής βίας.

Κατά τη διάρκεια του 2021 οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας έλαβαν 1.957 νέες αναφορές βίας στην οικογένεια, από τις οποίες 755 αφορούσαν παιδιά και 1.202 ενήλικα μέλη της οικογένειας. Περί το τέλος του έτους υπήρχαν σε ενέργεια 1.683 περιπτώσεις, από τις οποίες 573 ήταν περιπτώσεις βίας κατά παιδιών και 1110 αφορούσαν περιπτώσεις βίας κατά ενήλικων μελών της οικογένειας.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία κύρωσε με Νόμο τον Νοέμβριο του 2017, το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση του με Αριθμό 88.585 και ημερομηνία 27 Νοεμβρίου 2019, έχει εγκρίνει την υλοποίηση της δημιουργίας του Σπιτιού της Γυναίκας. Το Σπίτι της Γυναίκας λειτουργεί πιλοτικά από την 1 Δεκεμβρίου 2020 ως ένα διεπιστημονικό Κέντρο, φιλικό προς

τα θύματα βίας, όπου επαγγελματίες από διάφορες ειδικότητες, όπως Κλινικοί Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί, καθώς και ειδικά εκπαιδευμένα μέλη της Αστυνομίας, εργάζονται κάτω από την ίδια στέγη/δομή με σκοπό την παροχή προστασίας και εξειδικευμένης στήριξης στα θύματα βίας και τις οικογένειές τους. Στο Σπίτι της Γυναίκας έχουν πρόσβαση όλες ανεξαιρέτως οι γυναίκες (και τα ανήλικα παιδιά τους) θύματα βίας.

Στο Σπίτι της Γυναίκας τοποθετήθηκε εξαρχής Λειτουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, που λειτουργεί, μεταξύ άλλων, ως σύνδεσμος μεταξύ του Σπιτιού της Γυναίκας και των Υπηρεσιών.

Η διυπηρεσιακή διαχείριση αποτελεί το βασικό στοιχείο λειτουργίας του Σπιτιού της Γυναίκας που ουσιαστικά μετουσιώνει στην πράξη την προσέγγιση/ φιλοσοφία “one stop shop”, σύμφωνα με την οποία όλες οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες συστεγάζονται και συντονίζονται κάτω από την ίδια στέγη, με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των περιπτώσεων.

Το κόστος λειτουργίας του Σπιτιού της Γυναίκας για τα δυο πρώτα χρόνια θα επιδοτηθεί πλήρως από το Σχέδιο Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας.

1.5. Προστασία του παιδιού από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση

Βάσει του περί της Πρόληψης και Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου του 2014 και του περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Παιδιού από τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση (Κυρωτικός) Νόμου του 2014, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας έχουν σημαντικό ρόλο στον συντονισμό των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών σε υποθέσεις σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, με στόχο την αποφυγή επαναθυματοποίησης του παιδιού και τη διασφάλιση του συμφέροντός του.

Βάσει της Εθνικής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας 2016-2019, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2016, δημιουργήθηκε το 2017 το Σπίτι του Παιδιού, ένα πολυθεματικό κέντρο φιλικό προς το παιδί, το οποίο αποτελεί σύμπραξη τεσσάρων Υπουργείων (Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Υπουργείο Υγείας και Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας) και της μη κυβερνητικής οργάνωσης Hope for Children. Η οργάνωση Hope for Children επιδοτείται από το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τη διαχείριση του Σπιτιού του Παιδιού και την παροχή μέρους των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας.

1.6. Γονική Μέριμνα

Η διασφάλιση του συμφέροντος των παιδιών όταν αυτά βιώνουν την αντιδικία ως προς τα θέματα

επιμέλειας / επικοινωνίας αποτελεί πρωταρχικό στόχο του προγράμματος Γονικής Μέριμνας. Το Οικογενειακό Δικαστήριο ζητά από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας την υποβολή έκθεσης για τη διερεύνηση των οικογενειακών και άλλων συνθηκών των εμπλεκόμενων παιδιών και τον προσδιορισμό του συμφέροντός τους. Στη διαδικασία αυτή τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να πληροφορούνται για οτιδήποτε τα αφορά και να εκφράζουν την άποψή τους ελεύθερα. Σχετικά στοιχεία περιπτώσεων παρατίθενται:

Πίνακας 6.7: Γονική Μέριμνα 2021

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2021
Γονική Μέριμνα*	477	422	378	521

* Οι περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμοι του 1990 έως 2008

1.7. Προστασία θυμάτων που έχουν διακινηθεί με σκοπό την εκμετάλλευσή τους

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας σε συνεργασία με άλλες Κρατικές Υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες στα θύματα που έχουν διακινηθεί με σκοπό την εκμετάλλευσή τους, με βάση τις πρόνοιες του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Προσώπων και της Προστασίας των Θυμάτων Νόμο του 2014 (Ν.60(Ι)/2014).

Συγκεκριμένα, τα θύματα τυγχάνουν ενημέρωσης για τα δικαιώματά τους, συναισθηματικής και πρακτικής στήριξης περιλαμβανομένης της δικτύωσης με άλλες εμπλεκόμενες Υπηρεσίες (Υπηρεσίες Υγείας, Τμήμα Εργασίας κ.ά.) και μη κυβερνητικές οργανώσεις, προκειμένου να παρέχεται σφαιρική συνδρομή και στήριξη στα θύματα. Στο πλαίσιο αυτό, τον Απρίλιο του 2018 οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας υπέγραψαν Μνημόνιο Συνεργασίας με τη μη κυβερνητική οργάνωση Cyprus Stop Trafficking.

Κατά το 2021 έτυχαν χειρισμού 104 αναφορές προσώπων που ενδέχεται να είναι θύματα εμπορίας και εκμετάλλευσης, από τις οποίες οι 58 αφορούσαν γυναίκες και 46 άντρες. Μέχρι το τέλος του έτους, 26 περιπτώσεις φιλοξενήθηκαν στο Κρατικό Καταφύγιο Γυναικών-Θυμάτων Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και το κόστος λειτουργίας του ανήλθε στις €154.000 περίπου.

Πέραν του Κρατικού Καταφυγίου Γυναικών-Θυμάτων Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης, τα θύματα βοηθούνται, ώστε να εξασφαλίζουν ένα ασφαλές χώρο διαμονής. Για τον σκοπό αυτό, η Μη Κυβερνητική Οργάνωση Cyprus Stop Trafficking, μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας, επιχορηγήθηκε το 2021 με το ποσό των €27.000 για σκοπούς κάλυψης μέρους των λειτουργικών δαπανών του «Open House», ως ενδιάμεση δομή διαμονής, στήριξης και κοινωνικής επανένταξης ενήλικων θυμάτων εμπορίας προσώπων. Η Οργάνωση Wellspring Association επιχορηγήθηκε για πρώτη φορά το 2021 με το ποσό των €10.000, για κάλυψη μέρους των εξόδων λειτουργίας του προγράμματος «Φιλοξενία, στήριξη και ενδυνάμωση θυμάτων εμπορίας προσώπων».

1.8. Προστασία Ασυνόδευτων (αλλοδαπών) Ανηλίκων

Η Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ενεργεί ως κηδεμόνας των ασυνόδευτων ανηλίκων, μόλις εντοπιστούν στη Δημοκρατία, με στόχο την προστασία, τη φροντίδα και την ομαλότερη αποκατάστασή τους. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι τοποθετούνται σε ανάδοχες οικογένειες, σε Ιδρύματα Παιδικής Προστασίας ή σε ημιανεξάρτητη διαβίωση.

Πίνακας 6.8: Παιδιά υπό Φροντίδα και Μέθοδος Μεταχείρισης 2021 – Ασυνόδευτοι Ανήλικοι

Τρόπος μεταχείρισης	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν*	Σε ενέργεια την 31/12/2021
Τοποθέτηση σε ανάδοχη οικογένεια	138	56	36	158
Πλαίσια ασυνόδευτων ανηλίκων (συμπεριλαμβανομένου του ΚΕΠΥ Πουρνάρα και Τοποθέτηση σε Ημιανεξάρτητη Διαβίωση)	100	603	132	571
ΣΥΝΟΛΟ	238	659	168	729

* Είτε ενηλικιώθηκαν και αποκαταστάθηκαν εκτός των πλαισίων ΥΚΕ, είτε μεταφέρθηκαν σε άλλη χώρα της Ε.Ε. στο πλαίσιο του Κανονισμού Δουβλίνου.

2. Παροχή υπηρεσιών προς λήπτες Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) και Δημόσιου Βοηθήματος (μέχρι την πλήρη μετάβαση τους στο ΕΕΕ)

2.1. Σχέδιο Επιδότησης Υπηρεσιών Φροντίδας

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, σύμφωνα με τον περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και Γενικότερα Περί Κοινωνικών Παροχών Νόμο του 2014, είναι ο αρμόδιος φορέας για την εφαρμογή του άρθρου 10(2) του Νόμου που αφορά στις ανάγκες φροντίδας.

Με σχετικό Διάταγμα της Υπουργού Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Κ.Δ.Π. 162/2016), εκδόθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή το «Σχέδιο Επιδότησης Υπηρεσιών Φροντίδας», σκοπός του οποίου είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των ατόμων που μπορούν να επωφεληθούν υπηρεσιών φροντίδας με βάση τις πρόνοιες του Νόμου μέσα από την επιδότηση των διαπιστωμένων αναγκών τους για υπηρεσίες φροντίδας. Στο εν λόγω Σχέδιο δύνανται να ενταχθούν όσοι μπορούν να επωφεληθούν υπηρεσιών φροντίδας με βάση τις πρόνοιες του Νόμου ή/και τα μέλη της οικογενειακής τους μονάδας.

Στο πλαίσιο του Σχεδίου καλύπτονται υπηρεσίες φροντίδας, οι οποίες ανάλογα με την ανάγκη του ατόμου αντιστοιχούν σε υπηρεσίες:

1. κατ' οίκον φροντίδας
2. ιδρυματικής φροντίδας
3. ημερήσιας φροντίδας
4. φροντίδας ανάπαυλας

5. παιδικής φροντίδας

Σχετικά στοιχεία παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα:

Πίνακας 6.9: Αριθμός Αιτημάτων για Επιδότηση Φροντίδας – 2021

Επαρχία	Αιτήματα που λήφθηκαν	Αιτήματα που αξιολογήθηκαν	Αιτήματα που εκκρεμούν 31/12/2021
Λευκωσία	399	355	44
Λεμεσός	473	297	176
Λάρνακα	438	402	36
Πάφος	133	104	29
Αμμόχωστος	45	35	10
ΣΥΝΟΛΟ	1488	1193	295

2.2. Δημόσια Βοηθήματα

Μετά τη ψήφιση του Νόμου που προνοεί για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα και Γενικότερα περί Κοινωνικών Παροχών στις 11 Ιουλίου 2014, δεν γίνεται δεκτή η υποβολή νέων αιτήσεων για παροχή Δημόσιου Βοηθήματος. Η παροχή Δημόσιου Βοηθήματος συνεχίζεται μόνο στις περιπτώσεις ατόμων που λάμβαναν το βοήθημα πριν την περί Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος Νομοθεσία και εξακολουθούν να πληρούν τις σχετικές πρόνοιες της περί Δημοσίων Βοηθημάτων Νομοθεσίας, μέχρι την εξέταση της αίτησής τους για παροχή Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και λήψη σχετικής απόφασης.

2.3. Κάλυψη Υλικών Συνθηκών Υποδοχής σε Αιτητές Διεθνούς Προστασίας

Κατά το 2021 παραχωρήθηκε συνολικό ποσό ύψους περίπου €34.949.169 σε Υπηκόους Τρίτων Χωρών με καθεστώς αιτητή πολιτικού ασύλου.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με αριθμό 75.517 και ημερομηνία 18 Ιουλίου 2013 παρέχουν τις Υλικές Συνθήκες Υποδοχής (μηνιαία επιδόματα για κάλυψη βασικών αναγκών, ηλεκτρικό ρεύμα, ύδρευση, προσωπικά μικροέξοδα και ενοίκιο), σε Αιτητές Διεθνούς Προστασίας που διαμένουν εκτός των Κέντρων Υποδοχής ή/και Φιλοξενίας.

Με νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 87.433, ημερομηνίας 6 Μαΐου 2019, εγκρίθηκε η αύξηση του ποσού των Υλικών Συνθηκών Υποδοχής σε Αιτητές Διεθνούς Προστασίας ως ακολούθως:

Πίνακας 6.10: Βοήθεια που Παραχωρείται Μηνιαία στους Αιτητές Διεθνούς Προστασίας (για κάλυψη βασικών αναγκών) - Τροφή, ρουχισμός & υπόδηση, μικροέξοδα

Αριθμός μελών νοικοκυριού	Τροφή, ρουχισμό & υπόδηση (με δελτία)	Έξοδα ηλεκτρισμού, ύδρευσης, μικροέξοδα
1	€186	€75
2	€279	€100
3	€372	€140
4	€465	€170
5 και άνω	€558	€200

Πίνακας 6.11: Βοήθεια που Παραχωρείται Μηνιαία στους Αιτητές Διεθνούς Προστασίας – Επίδομα Ενοικίου

Αριθμός μελών νοικοκυριού	Επίδομα Ενοικίου				
	Λευκωσία	Λεμεσός	Αμμόχωστος	Λάρνακα	Πάφος
1	€100	€100	€100	€100	€100
2	€200	€218	€146	€174	€146
3 έως 4	€290	€317	€211	€252	€211
5 και άνω	€364	€397	€265	€315	€265

Επίσης, με βάση Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με Αριθμό 88.770 και ημερομηνία 8 Ιανουαρίου 2020 τα έξοδα φιλοξενίας Αιτητών Διεθνούς Προστασίας σε ξενοδοχεία ή/και άλλα προσωρινά καταλύματα καλύπτονται με το άρθρο 04-480 «Κάλυψη Υλικών Συνθηκών Υποδοχής σε Αιτητές Διεθνούς Προστασίας» του Προϋπολογισμού των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Το 2021 φιλοξενήθηκαν σε ξενοδοχεία ή/και άλλα προσωρινά καταλύματα 1.065 Αιτητές Διεθνούς Προστασίας, με κόστος ύψους €1.901,631.

3. Παροχή Κρατικής Ενίσχυσης προς τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που παρέχουν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), για την ίδρυση, λειτουργία, ή επέκταση προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας. Εγγραφή και Επιθεώρηση προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας

3.1. Παροχή Κρατικής Ενίσχυσης

Το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσω των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, προχώρησε το 2021 στην παροχή των Κρατικών Ενισχύσεων εφαρμόζοντας, μετά από οδηγίες και του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων, τον Κανονισμό 360/2012 της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Απόφαση 2012/21 για την παροχή Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος και στη βάση μετρήσιμων κριτηρίων.

Στο πλαίσιο αυτό παραχωρήθηκε οικονομική στήριξη υπό τύπο κρατικής ενίσχυσης για την ίδρυση, λειτουργία ή επέκταση σχετικών προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας και αφορούν προγράμματα όπως Στέγες Ηλικιωμένων, Βρεφοπαιδοκομικούς Σταθμούς, Κέντρα Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών, προγράμματα για άτομα με αναπηρία κ.α.

Κατά το 2021 παραχωρήθηκαν ενισχύσεις συνολικού ύψους €12.709.179. Συνολικά έλαβαν κρατική ενίσχυση 160 φορείς, για τη λειτουργία 281 προγραμμάτων (Πίνακας 6.3. Παραρτήματος).

3.2. Επιθεωρήσεις προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας

Σύμφωνα με την Νομοθεσία που καθορίζει κατώτατα επίπεδα λειτουργίας προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν και κατά το 2021 την επιθεώρηση Παιδοκομικών Σταθμών, Κατ' οίκον Παιδοκόμων, Κέντρων Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών, Στεγών Ηλικιωμένων και Κέντρων Ενηλίκων. Με στόχο την περαιτέρω αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, ετοιμάστηκαν αναθεωρημένα προσχέδια τροποποιητικών Κανονισμών ελέγχου των επιπέδων λειτουργίας των Παιδοκομικών Σταθμών, των Κατ' Οίκον Παιδοκόμων, των Κέντρων Προστασίας και Απασχόλησης Παιδιών και των Ιδρυμάτων Παιδικής Προστασίας. Επίσης, ολοκληρώθηκαν τα προσχέδια τροποποιητικού Νόμου και Κανονισμών ελέγχου των επιπέδων λειτουργίας των Στεγών Ηλικιωμένων και Αναπήρων, καθώς και του περί Παίδων Νόμου (Κεφ. 352). Από το 2014 έγιναν οι σχετικές διαβουλεύσεις με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και υποβλήθηκαν στην Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Στοιχεία σχετικά με τη Δημερεύουσα Φροντίδα Παιδιών και τις Ιδιωτικές Παιδικές Στέγες παρατίθενται στον Πίνακα 6.1. του Παραρτήματος.

Επίσης, με στόχο τη στήριξη και ενεργοποίηση ατόμων ή/και οικογενειών, ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται στις καθημερινές τους υποχρεώσεις, ετοιμάστηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή «Όροι και Προϋποθέσεις ΔΥΚΕ για τη λειτουργία Συμβουλευτικών Κέντρων» που παρέχουν υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής και συμβουλευτικής υποστήριξης, ανάλογα με τις ανάγκες του εξυπηρετούμενου.

Για διασφάλιση ικανοποιητικών επιπέδων λειτουργίας των Στεγών Ηλικιωμένων και αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των ηλικιωμένων και αναπήρων, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να εφαρμόζουν τον περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς.

Επίσης, για διασφάλιση των παρεχόμενων υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας προώθησαν την ετοιμασία «Όρων και Προϋποθέσεων ΔΥΚΕ για Παροχή Υπηρεσιών Κατ' Οίκον Φροντίδας», ενώ επεξεργάστηκαν και απέστειλαν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο Νομοσχέδιο και σχετικούς Κανονισμούς για την Παροχή Υπηρεσιών Κατ' Οίκον Φροντίδας.

3.3. Υπηρεσίες Φροντίδας για Ηλικιωμένους

Για διασφάλιση ικανοποιητικών επιπέδων λειτουργίας των Στεγών Ηλικιωμένων και αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης των ηλικιωμένων και αναπήρων, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας συνέχισαν να εφαρμόζουν τον περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς.

Επίσης, για διασφάλιση των παρεχόμενων υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδας, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας προώθησαν την ετοιμασία «Όρων και Προϋποθέσεων ΔΥΚΕ για Παροχή Υπηρεσιών Κατ' Οίκον Φροντίδας».

4. Θέματα που αφορούν τις Κρατικές Ιδρυματικές Υπηρεσίες

4.1. Ιδρυματική Φροντίδα

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας λειτουργούν 29 Ιδρύματα παγκυπρίως με σκοπό την παροχή φροντίδας και προστασίας σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού καθώς και Ιδρύματα με στόχο την ενίσχυση και συμφιλίωση της επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Από αυτά, 13 αφορούν την παιδική και εφηβική προστασία (εκ των οποίων 2 έχουν ανατεθεί σε ΜΚΟ), 3 αφορούν την παροχή φροντίδας σε ηλικιωμένους, 8 την παροχή φροντίδας σε άτομα με ειδικές ανάγκες, 4 τις υπηρεσίες διημερεύουσας φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας και 1 την παροχή προστασίας σε θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

Πρόσθετα, υπάρχει το Κέντρο Παροχής Υπηρεσιών για Άτομα με Πολλαπλές Αναπηρίες «Ίριδα» που λειτουργεί σε ημερήσια βάση και προσφέρει θεραπευτικά προγράμματα σε άτομα με αναπηρία που είναι ένοικοι των κρατικών ιδρυμάτων.

4.2. Παιδιά υπό Φροντίδα

Η Νομοθεσία δίνει την εξουσία στον Διευθυντή των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας να αναλαμβάνει τη γονική μέριμνα παιδιών που έχουν ανάγκη προστασίας και φροντίδας, μέσω της τοποθέτησής τους σε ανάδοχες οικογένειες ή σε Ιδρύματα Παιδικής Προστασίας. Η ανάληψη της γονικής μέριμνας ενός παιδιού μπορεί να συνεχίσει μέχρι την ενηλικίωσή του, όμως απώτερος στόχος είναι η επανένωσή του, το συντομότερο δυνατόν, με την οικογένειά του, αφού πρώτα βοηθηθούν οι γονείς, ώστε να βελτιώσουν

τις συνθήκες τους και το οικογενειακό τους περιβάλλον σε βαθμό που να διασφαλίζεται για το παιδί με την επιστροφή του στην οικογένειά του, η προστασία, η φροντίδα και η ομαλή του ανάπτυξη. Σχετικά στοιχεία φαίνονται στους πιο κάτω πίνακες:

Πίνακας 6.12: Παιδιά υπό Φροντίδα και Μέθοδος Μεταχείρισης 2021

Τρόπος μεταχείρισης	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2021
Τοποθέτηση σε ανάδοχη οικογένεια	230	77	34	273
Ίδρυματική Φροντίδα	171	172	142	201
ΣΥΝΟΛΟ	401	249	176	474

Πίνακας 6.13: Δημερεύουσα Φροντίδα Παιδιού 2021

	Από το προηγούμενο έτος	Νέες Περιπτώσεις	Έληξαν	Σε ενέργεια την 31/12/2021
Ίδιωτικά τοποθετημένα παιδιά σε ανάδοχες οικογένειες	68	12	7	73
Ημερήσια φροντίδα παιδιών σε ανάδοχη οικογένεια	0	0	0	0
Ημερήσια φροντίδα παιδιών σε ιδρύματα	5	1	6	0

4.3. Θεσμός ημιανεξάρτητης διαβίωσης

Ο θεσμός της ημιανεξάρτητης διαβίωσης έχει εισαχθεί ως μια εναλλακτική επιλογή ανεξάρτητης διαβίωσης ανηλίκων 16 χρονών και άνω, με στόχο τη στήριξη τους, αναλόγως των αναγκών του ανηλίκου, στη βάση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με Αριθμό 81.380, ημερομηνίας 28 Σεπτεμβρίου 2016. Βασική επιδίωξη του θεσμού είναι η αποκατάσταση παιδιών που είναι σε ιδρύματα (συμπεριλαμβανομένων και ασυνόδευτων ανηλίκων), αλλά και η απευθείας ένταξη παιδιών που για διάφορους λόγους δεν μπορούν να αποκατασταθούν σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα παιδικής προστασίας.

Το πρόγραμμα της ημιανεξάρτητης διαβίωσης λειτουργεί σε συνεργασία των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ) με τους Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς «Παγκύπριος Σύνδεσμος Ανάδοχης Οικογένειας «Φωλιά Αγάπης», Hope for Children, CRC Policy Center, καθώς και τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης στην Κύπρο.

4.4. Σχέδιο Οικονομικής Ενίσχυσης Πρώην Παιδιών υπό Φροντίδα μετά τα δεκαοκτώ τους χρόνια

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, μέσω των προνοιών του Σχεδίου, στηρίζουν οικονομικά τα άτομα

άνω των δεκαοκτώ που ως παιδιά ήταν υπό τη νομική φροντίδα της Διευθύντριας, για κοινωνική και επαγγελματική αποκατάστασή τους. Το Σχέδιο παρέχει τη δυνατότητα επαγγελματικής κατάρτισης, φοίτησης σε ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά Ιδρύματα, αγορά επαγγελματικού εξοπλισμού και αγορά οικιακού εξοπλισμού. Το 2021 παραχωρήθηκε οικονομική βοήθεια από το Σχέδιο σε 29 πρώην παιδιά υπό φροντίδα με συνολική δαπάνη ύψους €130.728,47, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Σχεδίου.

5. Ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας ως και των μέσων και εργαλείων για την επίτευξη των στόχων και επιδιώξεων τους

5.1. Εκπαίδευση Λειτουργών

Το 2021 συνολικά 127 μέλη του προσωπικού των Υπηρεσιών, Συντονιστές, Λειτουργοί Κοινωνικών Υπηρεσιών και Ιδρυματικοί Λειτουργοί, παρακολούθησαν 16 σεμινάρια που διοργανώθηκαν διαδικτυακά και δια ζώσης από άλλα Κυβερνητικά Τμήματα και άλλους μη κυβερνητικοί Φορείς. Τέλος, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας διοργάνωσαν εντός του 2021 τρία εκπαιδευτικά σεμινάρια / ημερίδες, στα οποία συμμετείχαν συνολικά 195 Συντονιστές και Λειτουργοί Κοινωνικών Υπηρεσιών, καθώς και 85 Ιδρυματικοί Λειτουργοί.

6. Άλλες Δραστηριότητες

- Συντονισμός της συνεισφοράς/θέσεων των εμπλεκόμενων Υπουργείων/ Υπηρεσιών στην Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας (ΕΚΠ), καθώς και στην Υποεπιτροπή Δεικτών της Επιτροπής αυτής.
- Συμμετοχή στις συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Σημείων Επαφής για τους Ρομά και του Ad Hoc Committee of Experts on Roma Issues (CAHRM) του Συμβουλίου της Ευρώπης και συντονισμός της συνεισφοράς/θέσεων των εμπλεκόμενων Υπουργείων/Υπηρεσιών για την υποβολή ετήσιας έκθεσης προόδου για την ένταξη των Ρομά και άλλων θεμάτων.
- Συντονισμός της συνεισφοράς / θέσεων των εμπλεκόμενων Υπουργείων/Τμημάτων/Φορέων για τα θέματα Ηλικιωμένων στο πλαίσιο συμμετοχής στην Ομάδα Εργασίας για τη Γήρανση, της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (UNECE).
- Συμμετοχή στην Ομάδα Εμπειρογνομόνων για τα Δικαιώματα των Παιδιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Συμμετοχή στην Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών από την Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση.

7. Σχεδιασμός και Υλοποίηση Συγχρηματοδοτούμενων Έργων από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Κατά το 2021 συνεχίστηκε η υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων Έργων:

- «Προίκα του Μωρού», το οποίο απευθύνεται σε οικογένειες που αποκτούν παιδί/ιά και αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Μέσω του Σχεδίου παρέχονται στους δικαιούχους

εξοπλισμός, λευκά είδη, βρεφικές πάνες και είδη προσωπικής υγιεινής και φροντίδας για μωρά.

- «Αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση, Ανθρώπινοι Πόροι και Κοινωνική Συνοχή» 2014-2020. Μέσα από το Έργο επιδιώκεται η αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της λειτουργίας και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και εξυπηρέτησης των πολιτών.

Επιπρόσθετα, κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021 το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με τις ΥΚΕ σχεδίασαν τις δράσεις που περιλήφθηκαν στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) για την περίοδο 2021-2026 που αφορούν δυο Επενδύσεις: (α) τη Δημιουργία Πολυδύναμων Κέντρων για τα Παιδιά και Κέντρα Φροντίδας Παιδιών και (β) τη Δημιουργία Οικιστικών Δομών για παιδιά, εφήβους με διαταραχές συμπεριφοράς, άτομα με αναπηρίες, και άτομα που χρειάζονται μακροχρόνια φροντίδα.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της πρώτης Επένδυσης, ύψους €15 εκατομμυρίων, που αφορά τη Δημιουργία Πολυδύναμων Κέντρων για τα Παιδιά και Κέντρων Φροντίδας Παιδιών, άρχισε η συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της Τεχνικής Βοήθειας που περιλαμβάνεται στο ΣΑΑ και θα χρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, για την υλοποίηση Έργου, το οποίο περιλαμβάνει την εκπόνηση μελέτης για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Η μελέτη αυτή αναμένεται, μεταξύ άλλων, να προβεί στην υποβολή συστάσεων για την ανάπτυξη Εθνικής Στρατηγικής για την Προσχολική Εκπαίδευση και Φροντίδα και σχετικού Σχεδίου Δράσης, η οποία θα πρέπει να υιοθετηθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024. Για την προώθηση της υλοποίησης του εν λόγω Έργου/Μελέτης, έχουν ήδη αρχίσει οι σχετικές προεργασίες και συστάθηκε κοινή Ομάδα Εργασίας μεταξύ των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τον Δεκέμβριο 2021, οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας υπέβαλαν σχετική πρόταση Έργου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας και της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης, για ένταξη και χρηματοδότηση της από το Πρόγραμμα του Μηχανισμού Τεχνικής Υποστήριξης της ΕΕ.

Περαιτέρω, εντός της περιόδου αναφοράς άρχισαν οι σχετικές προεργασίες για την ετοιμασία Σχεδίου Χορηγιών για την επιδότηση των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων με στόχο όπως μέχρι το τέλος του 2^{ου} τριμήνου του 2026 επιδοτηθούν τουλάχιστον 27 Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για τη δημιουργία βρεφοπαιδοκομικών σταθμών ή πολυδύναμων κέντρων για παιδιά, ενισχύοντας έτσι τη διαθεσιμότητα ποιοτικών υποδομών φροντίδας παιδιών, με πολλαπλασιαστικά οφέλη τόσο για τα ίδια τα παιδιά, όσο για την κοινωνία και οικονομία ευρύτερα.

Επιπρόσθετα, κατά το τρίμηνο αναφοράς και για τη δεύτερη Επένδυση, ύψους €13 εκατομμυρίων που αφορά τη Δημιουργία Οικιστικών Δομών για παιδιά, έφηβους με διαταραχές συμπεριφοράς, άτομα με αναπηρίες και άτομα που χρειάζονται μακροχρόνια φροντίδα, άρχισαν οι σχετικές προεργασίες για την ετοιμασία Σχεδίου Χορηγιών για την επιδότηση των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Κύριος στόχος είναι όπως μέχρι το τέλος του 2^{ου} τριμήνου του 2026 επιδοτηθούν τουλάχιστον 18 Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης / Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις για τη δημιουργία των εν λόγω δομών για την καλύτερη ανταπόκριση στους αυξανόμενους αριθμούς παιδιών υπό την φροντίδα του Κράτους, καθώς και στη δημιουργία νέων δομών για ανταπόκριση του Κράτους στις ανάγκες παροχής κατάλληλων υπηρεσιών σε εφήβους με διαταραχές συμπεριφοράς και σε άτομα που χρειάζονται μακροχρόνια φροντίδα. Τέλος, στο πλαίσιο της δεύτερης Επένδυσης οι Υπηρεσίες θα προβούν μέχρι το τέλος του 2^{ου} τριμήνου του 2026 στην αγορά τριών νέων κρατικών δομών για προγράμματα παιδικής και εφηβικής προστασίας

Υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενου Έργου «Strengthen the existing structures and operational capacity of the Social Welfare Services to cope with the rapidly increasing numbers of asylum seekers and unaccompanied minors» (HOME/2019/AMIF/AG/EMAS/0111)

Τον Δεκέμβριο του 2019 οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας υπέγραψαν Συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την παροχή έκτακτης βοήθειας από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (Επείγουσα Βοήθεια) 2014-2020 για τη συγχρηματοδότηση της υλοποίησης του Έργου “Strengthen the existing structures and operational capacity of the Social Welfare Services to cope with the rapidly increasing numbers of asylum seekers and unaccompanied minors”. Το Έργο ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2020 και είχε αρχική διάρκεια μέχρι τον Δεκέμβριο του 2021.

Στο πλαίσιο του εν λόγω Έργου έχουν προσληφθεί 42 εργοδοτούμενοι ορισμένου χρόνου για την εκτέλεση καθηκόντων Λειτουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών (τον 10/2020) και 24 εργοδοτούμενοι ορισμένου χρόνου για την εκτέλεση καθηκόντων Ιδρυματικών Λειτουργών (τον 1/2021), οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί κατάλληλα και στελεχώνουν καίρια πλαίσια εργασίας των Υπηρεσιών που χειρίζονται περιπτώσεις αιτητών ασύλου και ασυνόδευτων ανηλίκων και τα οποία δέχονται σοβαρότατες πιέσεις λόγω των υπεράριθμων αυξητικών ροών αιτητών ασύλου που εισέρχονται στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, τον Οκτώβριο του 2021 υπέβαλαν αίτημα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για πεντάμηνη επέκταση του υπό αναφορά Έργου (1.1.2022-31.5.2022), έχοντας υπ’ όψη τις υπεράριθμες αυξητικές ροές αιτητών ασύλου και ασυνόδευτων ανηλίκων καθώς και την προώθηση υλοποίησης νέου συγχρηματοδοτούμενου Έργου για τα θέματα αυτά εντός του δεύτερου εξαμήνου του 2022. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε, τον Δεκέμβριο του 2021, το αίτημα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας για επέκταση της περιόδου υλοποίησης του με αντίστοιχη συγχρηματοδότηση. Στη συνέχεια, το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας υπέβαλε σχετική Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο ενέκρινε στις 21 Δεκεμβρίου 2021 την επέκταση της περιόδου εργοδότησης του έκτακτου προσωπικού που έχει προσληφθεί για το Έργο μέχρι την ολοκλήρωσή του στις 31 Μαΐου 2022.

6. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ (ΥΚΕ)

Πίνακας 6.1: Δημερευόμενα Φροντίδα Παιδιών και Ιδιωτικές Παιδικές Στέγες 2021

Πρόγραμμα	Εγγεγραμμένοι το προηγούμενο έτος	Νέες αιτήσεις και εκκρεμείς	Αιτήσεις που εξετάστηκαν		Απέσπραν την αίτηση τους	Εκκρεμείς αιτήσεις 31/12/2021	Τερμάτισαν τη λειτουργία τους	Εγγεγραμμένοι την 31/12/2021	Αρ. Εξοπλη την 31/12/2021
			Εγκρίθηκαν	Απορρίφθηκαν					
ΠΑΙΔΟΚΟΜΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ									
α) Ιδιωτικοί	275	108	6	0	0	102	3	278	13.303
β) Κοινοτικοί	66	18	2	0	0	16	0	68	2.790
ΣΥΝΟΛΟ	341	126	8	0	0	118	3	346	16.093
ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ									
α) Κοινοτικά	86	35	3	0	0	32	0	89	3.663
β) Ιδιωτικά	26	38	2	0	0	36	1	27	1.787
ΣΥΝΟΛΟ	112	73	5	0	0	68	1	116	5.450
ΚΑΤ'ΟΙΚΟΝ ΠΑΙΔΟΚΟΜΟΙ									
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΣΤΕΓΕΣ	3	0	0	0	0	0	1	2	40
ΚΑΤ'ΟΙΚΟΝ ΠΑΙΔΟΚΟΜΟΙ	51	35	0	0	0	35	0	51	163

Πίνακας 6.2: Ανεξάρτητες Εκθέσεις για Υπηρεσίες/ Υπουργεία/ Αρχές/ Οργανισμούς 2021

1. <u>ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ</u> (Νομική Υπηρεσία, Δικαστήρια κ.ά)	4614
2. <u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ</u> (Συμβουλευτική Επιτροπή για θέματα Στρατολογίας κ.ά)	40
3. <u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ</u> (Φυλακές, Αστυνομία, Επιτροπή Ανακουφίσεως Παθόντων κ.ά)	402
4. <u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ</u> (Κοινωνικές Ασφαλίσεις, Α.Ε.Ι.Κ., Κέντρο Αποκατάστασης Αναπήρων κ.ά)	496
5. <u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ</u> (Επαρχιακές Διοικήσεις, Υπηρεσία Μερίμνης, Τμήμα Μεταναστεύσεως κ.ά)	34
6. <u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ</u> (Αδαμολόγητα Ανατηρικά Αυτοκίνητα, Επίδομα Διακίνησης, Κρατικές Υποτροφίες/Δάνεια, Επιτροπή Βοήθειας Παιδιών της Κύπρου κ. ά)	0
7. <u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ</u> (Απαλλαγή διδάκτρων κ.ά)	4
8. <u>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ</u> (Ψυχικά ασθενείς, θεραπεία ασθενών στο εξωτερικό κ.ά.)	1
9. <u>ΑΛΛΕΣ ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ</u> (Αρχιεπισκοπή, Δημοτικές Αρχές, Σύνδεσμος Σπαστικών και Αναπήρων Παιδιών, Αντικαρκινικός Σύνδεσμος, Σύνδεσμος Στιθικών Νοσημάτων, Σωματείο Αγώνα Κύπρου-Ελλάδας, Τομείο Μαραθωνίου Αγάπης κ.ά)	2277
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΘΕΣΕΩΝ	7868

Πίνακας 6.3: Κρατικές Ενισχύσεις Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων 2021 σε Φορείς που παρέχουν Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος στον Τομέα της Κοινωνικής Φροντίδας

	ΛΕΥΚΩΣΙΑ	ΛΕΜΕΣΟΣ	ΛΑΡΝΑΚΑ	ΠΑΦΟΣ	ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Στέγες Ηλικιωμένων	17	4	3	1	2	27
	€702.000	€146.000	€104.000	€75.000	€80.000	€1.107.000
Βρεφο/Παιδοκομικοί Σταθμοί	26	14	10	3	8	61
	€610.995	€351.000	€292.250	€105.200	€231.600	€1.591.045
Κέντρα Προστασίας /Απασ. Παιδιών	28	19	8	4	9	68
	€452.650	€292.500	€97.000	€104.000	€127.300	€1.073.450
Κατ' Οίκον Φροντίδα /υπηρεσίες Ηλικιωμένων	1	10	3	1	1	16
	€10.000	€119.500	€32.000	€10.000	€34.000	€205.500
Κέντρα Ενηλίκων	6	1	1	6	2	16
	€81.000	€17.000	€28.000	€107.000	€60.500	€293.500
ΑΜΕΑ	13	19	6	2	4	44
	€947.057,50	€2.725.057,50	€387.500	€135.500	€128.000	€4.323.115
ΑΜΕΑ Ανήλικα	3	3	-----	-----	1	7
	€227.036	€460.500	-----	-----	€18.170	€705.706
Εξειδικευμένα προγράμματα	15	7	-----	-----	-----	22
	€2.894.981	€190.300	-----	-----	-----	€3.085.281
Προγράμματα Ψυχοκοινωνικής Στήριξης	9	8	1	1	1	20
	€100.166	€192.166	€10.000	€7.250	€15.000	€324.582
Συνολικός Αριθμός Προγραμμάτων	118	85	32	18	28	281
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ	€ 6.025.885.50	€4.494.023.50	€950.750	€543.950	€694.570	€12.709.179